

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknek két hasábos petit sora 16 fill.,
többzsóri beiktatásnál megfelelő engedmény.
Nyitlert sora 30 fillér.

Felolvasó szerkesztő: Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. Laptulajdonos: OBLÁT KÁROLY.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor.,
negyedévre 3 kor.
Megjelenik vasárnap és esztörtökön.

A hadsereg.

BUDAPEST, 1903. febr. 10.

Katonát és pénzt kér tőlünk a hadsereg. Megadjuk-e, nem adjuk-e, arról a folyik a küzdelem a képviselőházban s e küzdelem eredménye előre látható. Amint megadtunk eddig is a szükséges a hadseregnek, csak úgy fogjuk megadni most is.

Azonban méltán megkövetelhetjük, hogy végre valahára a mi jogos kívánságainkat is vegyék figyelembe a hadseregnél és ha az új katonai javaslatok nyomán nemzeti követeléseink teljesítetnek, mi nem fogjuk sajnálni áldozatokat sem.

A magyar népnek a honvédségen kívül idegen ez a hadsereg. Nyelve más, szelleme még másabb. Ezért van az, hogy a tiszt karnak elenyésző százaléka magyar származású. Az iskolázott magyar fiu nem tekinti oly tökéletes élethivatásnak a katonai szolgálatot, mint az osztrák diák, s nem is rokonszenvez így vele. A legmagyarabb vidékeken cseh, lengyel és német tisztnek vannak elhelyezve, a magyar fiukat ellenben kiviszik Bécsbe, Prágába, Lembergbe, Csernoviczba és Grácba. Nem csoda, ha az olyan környezetben, mely nekik merőben idegen, nem élnek szívesen s ha csak tehetik, megköszönik diszes szolgálatot.

Amíg meg nem lesz a magyarszol-

galati nyelv, a Magyarországon lévő közös hadsereg a legmesszebbre menő módon respektálja ez állam nyelvét, különösen a hatóságokkal való érintkezésben. A magyar tisztet pedig tartásuk itt az ország határain belül, a hazájukban, a véreik között.

A magyar ezredeket egymásután Ausztriába viszik, ahol a tősgyökeres magyar legénység idegentül és kelletlenül érzi magát. Miért nem hagyják a mi katonáinkat idehaza? Semmi szükség nincs rájuk Ausztriában.

A magyar czimer és a zászló lenne az, melyben pragnársan kifejezésre jutna a mi államiségünk. Evtizedek óta kéri, sürgeti a nemzeti közvélemény, hogy czimerét és színeit respektálják a közös hadseregnél. A legegységesebb és legtörvényesebb kívánság ez, de nem teljesítették eddig. Idegen zászló alatt megy a harcba a magyar katona s ha azt akarják, hogy vitézül és lelkesen induljon a csatába, fűzzék a zászlórudra nemzetének színeit. A kaszárnyákon és katonai épületeken tegyék a kétfélt sas mellé a magyar czimert is!

Felényire sem éreznők a hadseregért hozott áldozatokat, ha a Magyarországon elhelyezett hadsereg szükségletét itt szerezze be. Amit kiadunk adóba, az bejönne a kato-

naektól, ha a magyar földmivest, iparost és kereskedőt részesítenék előnybe. Erről azonban szó sincs. Még mindig divik a tömegszállítási rendszer, mi annyit tesz, hogy csak a nagyvállalkozók, a gyárosok pályázhatnak a szállításokra s a kis ember szolgálataira nem reflektálnak. S ezek a nagyvállalkozók rendszerint osztrákok. Pedig csak a rosszakarát foghatja rá a magyar gazdára és kisiparosra, hogy nem tudna megfelelni a szállítási kötelezettségének, mint az osztrák nagyvállalkozó, aki a nyersanyagot nálunk vásárolja s aztán négyszeres áron sózza a hadsereg nyakába.

A két éves katonai szolgálat kedvezményéről sok szó esett a közelmúltban s kilátásba helyezték, hogy az új nagy vér- és pénzáldozatokért kárpótlásul a két éves katonai szolgálatot kapjuk.

Társadalmunk sulyosan érzi a katonai szellem elfogultságát. A hadseregben dúlő párbajkényszer egyenesen megmételtyezi társadalmunkat. Manapság a legfőbb intelligens, iskolázott ember tartalékos katonatiszt, aki, ha kigyógyult a párbajmániából, le kell vonnia azt a megcségyenítő következtetést, hogy nem méltó a tiszt kardojtra s le kell korszönnie a nagy keservesen megszerzett rangjáról.

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

K. T.

Meleg ruhában járunk még künn,
az ágakon rügy nem fakad;
kőd ül ma is a láthatáron.
Itt—ott találunk még havat.

Ám, annak kedvét ha keressük,
ki szívünknek nem mostoha:
fagy, hó alól, tél közepén is
kerül kék, nyíló ibolya.

L.

A mi nem bűn.

A Galambos familia megrögzött átka volt a tanulás mestersége. Nem is került ki közülük tudós ember sohasem, csak afféle gazdálkodók a kik az isten áldásából éldegélnek, dúslakodnak.

Az öreg Galambos tehát, mikor az útra készítő elő a fiát, előre tudta volt, hogy nem lesz abból se profesor, se fiskális, de még pap sem. Ha, em úgy gondolkodott, ha már nem tanul az istenadta, legalkább ismerje meg a világot, hogy ne maradjon olyan nagyon tudatlan, tapasztalatlan . . . . .

Azután megindultak . . . . .
A városban Galambos Dénes beállított

Kerekes Józsi bognár mesterhez, a ki valamikor iskolatársa, jóbarátja volt, s a kivel együtt kerülte a tudományok szentelt csarnokát. Ott Galambos Dénes se szólt, se beszélt, csak letette Benczét, mert már előre megbeszélétek a fiu neveltetését, s azután rövid szóváltás és egynémely áldás után, hazafelé hajtatott.

Bencze meg csak állt . . . . Kezében a csomagjával, szemében az első könyccseppekkel; most sajnálta csak, hogy el kellett hagynia a szülőfaluját, meg a kis pajtásait, a kik tőle félték mindig a legjobban.

Kerekes pedig rövidesen a szobába czitálta Benczét, sőt megkezdte az ő első nevelési leckéjét. Előadta, hogy mi végből van ő itt, mit akar az ő apja és azután megkérdte Benczétől, hogy?

— Tudod-e, mi a bűsület?

Bencze gondolkodott előbb, de aztán rámondta, hogy: — Tudom!

Rámondta, mert félt a Kerekes uram szigorú ábrázatjától.

— Hát fráter, szoktál e verekedni? No, szoktál; látom az orrod hegyéről.

— A Kékes Pista volt tegnap az oka

— Nem baj fiam! Verekedtél. Hát megtudod e mondani, hogy bűn e a verekedés?

Bencze megint csak megdöbbsent a

morózus bognár mestertől, azután féltibe mondott:

— Bűn hát!

— Szamar vagy! Dixi! A verekedés, az virtus. . . Hanem mond csak Bencze fiam, találsz e úgy néha napján egy—egy bagóvéget, a mit elszisz?

Nem akarta bevallani Bencze az igazságot, mert ha semmit sem, ezt csak bűnek nézne az ő nevelő mestere.

— No, találtál! Látom az orrodól, hogy pipátál már; kivetted az apád szábjából a tajtékot, a mikor elaludt. Elszitad, aztán visszatoltad. Dixi! Hát bűn-e ez?

Bencze nagyot sandított a bognárra, Csodálkozott, hogy az így a veséjébe lát

— No, felelj, fráter! Bűn-e ez?

— Bizony bűn! — sahajtott a remegő Bencze.

— Szamar vagy. Már, hogy volna az bűn, mikor az nem bűn. Az is csak virtus, semmi más.

Bencze nagyot nézett, s aztán úgy gondolta, ha már ez se bűn hát akkor neki gyöngyölete lesz itten.

— No most beszélj, lurko! Bűn-e a lopás?

A mi Benczék erre egyet gondolt. Ha se a verekedés, se a bagózás nem bűn, hát hogy lenne a lopás az.

Pedig elég lenne egy intelem illetékes magas helyről s a párbaj-kényszer, melynek súlyos voltát a tisztikar is érzi, megszűnnék.

A. T.

*. Délmagyarországi szini kerület. Előrelátó gondoskodás folytán Zombor város esztől nem lesz kitéve a színészterén más vidéki városok helyi nagyságainak szélszélyétől, mert szövetkezetbe lépve erkölcsi garancia van arra nézve, hogy a kötött feltételek szigorúan meg is lesznek tartva. Míg Szabadkán gróf Festetics Andor, országos szini felügyelő vezetése mellett megalakult a szabadkai szini kerület — néhány bácskai mváros bevonásával, — azon időben Szegeden jött létre a délmagyarországi szini kerület, hová Zombor is belépett, mely kerületi megalakításában *Latinovits Pál* főispánunknak nem kis érdeme van. A délvideki szini szövetkezetbe bevont városok kiküldetettéi hétfőn értekezletet tartottak Szegeden. Jelen voltak: *Pogány Károly* Krassói főispán, mint szini kerületi elnök, *Latinovits Pál* bácskai főispán, *Mészáros Kálmán*, az országos színészegyesület igazgatója, *Hauke Imre* polgármester, *Gozsdu Elek* és *Grüner Samu*, Zombor város részéről, dr. *Brajner Lajos*, Nagybecskerek képviselője, *Issekutz Aurélijus* Fränkel Nándor Lugosról és *Jeszenszky Géza* Szentmiklósról. Elhatározták, hogy a délvideki szini szövetkezet állomási Zombor, Nagybecskerek és Lugos, nyári állomási Szentmiklós, Nagy-kikinda, Versec és Herkulesfürdő lesznek. A következő két évre *Balla Kálmán* győri igazgatóval kötötték szerződést, ki egyike a legjobb vidéki színigazgatóknak, rendezett vagyoni viszonya és jól szervezett társulata miatt.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város tegnap délután 3 órakor rendes közgyűlést tartott. Padok és karzat telve. Elnök *Latinovits Pál* főispán. Jegyzőkönyvet vezeti dr. *Gyurics György*, szólni kívánókat jegyzi dr. *Agyics* aljegyző.

1. Polgármester jelentése a közügyek állapotáról. *Hauke Imre* polgármester felolvassa jelentését, kegyelettel megemlékezik br. *Bibra* és *Méró* Simon elhunyt bizottsági tagokról. Örvéndetesen jelenti, hogy az Export-gőzmalom 100 szegény család részére ingyen lisztet adományozott a zord időben; előadja numerikusán az egyes hivatalokba beérkezett és elintéztet ügydarabokat, jelenti a város egészségügyi állapotát, bejelenti, hogy a villanyvilágítás ügye annyiban haladt előre, a szerződés tervezet fel lett küldve *Ganz* és *Tsa* cégnek aláírás végett, s ha az lefejezik, ugy egy összehívandó rendkívüli közgyűlés elé fogja terjeszteni; — a korhadt fákat a *Corson* kivágatta, hogy az alacsonyabb celtis fák tenyészhessenek. Kéri jelentésének tudomásul vételét.

Buday Gerő:

Tisztelt közgyűlés!

Az imént elhangzott plg. jelentéshez óhajtván hozzá szólni, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy az a legkevésbé sem elégített ki, sőt abból azt látom, hogy a plgm. figyelmé mindenre kiterjed, csak arra nem, mi az egész városban általános elszórnálkodás és felindulás tárgyát képezi. Szerfelett csodálkozom azon, hogy a plgm. urnak a természet iránti absolute még érzéke sincsen. Igen, vannak egyének, kiknek inkább ki van fejlődve érzéke a korlátlan uralkodási vágy után. Az ilyen minden és mindenbe minden akar lenni, másnak véleménye nem lehet.

T. közgyűlés! Az ilyen omnipotentia mit eredményez? Azt, hogy a helyett, hogy a város előre menne, hát ugy hátra felé. Mutasson nekem a polgármester ur valamit, amit polgármesterségek alatt létre hozott? Hogy pedig segítségére legyenek, majd előhozom én azokat, amit nem hozott létre.

1. Nem is tudom, mily szavakat használják most, sőtleni nem akrok senkit, de a felindulás adja nyelvemre a következő szót, hogy vandalizmus. Igaz vandalizmus az, mit néhány napon keresztül üznek, városunkat megfosztották a legszebb koronájától, a corsóbeli fákat barbár módra kiirtották

és most itt áll a nagy pusztaság, mely inkább vereségtérnek, mint esztőlköznek való. Az idögen, ha Zomborba jött elcsodálkozott eme egyedüli sötéltől, mely a rokonok nyári hőségben onyhat adott. Ez a pusztaság már néhány év óta folyik, most még csak az van hátra, hogy a városi parkot is teljesen kiirtás. De nem csodálom ezen eljárást, mikor a városnak nincsen, a polgármester ur jóvoltából kertésze, sőt a kertész, mint hallom újabb és újabb pörökkel támadja s városát. A kertészeti bizottságnak az elnöke a polgármester, miért engedti ezen helytelen módon és az egész város megütközésére a pusztítást.

2. Mit tesz a polgármester? Minden dolgot késleltet, hogy csak a mai közgyűlés tárgysorozatából felmúltsen a 3-ik pontot, melyet már végre kellett volna mult évben hajtania és a jelentésében megemlíteni, újra a közgyűlés tárgysorozatába felvenni, mi pedig a közgyűléshez nem tartozik.

3. Mit tesz a polgármester? Nehéz a felelet. Huzza és halasztja a villanyvilágítást, bezárja fiókjába és a concurentiának útját állja. Hogy csak egy esetet említsék. Itt járt egy mérnök és szerette volna látni ama pontokat, melyek a szerződés megkötésénél alapul vesndő, illetve az egész vállalkozás céljából tanulmányozni akarta. A polgármester ur pedig azt mondotta, hogy már minden rendben van, hogy már változatni nem lehet, csak a közgyűlés megerősítése van hátra. Most mit látunk, azt, hogy a közgyűlés tárgyát nem képezi, polgármesteri jelentésében mélyen hallgat róla. Hogy milyen állapotban van a villanyvilágítás, nem tudom, de az kétségtelen, hogy már 15 év óta készült, lehet hogy a fákat azért vágják ki, hogy legyen a villanyvilágításhoz karozat. Csodálom, hogy miért lassú módon készül, más városok pl. *Kalocsa* 6 hónap előtt elhatározta s ma már fényáramban szikr. Asztrik város. Szerintem feltétlenül szükséges, hogy a villanyvilágítás nyilvánítsa a városi útján adassék ki és pedig, miután már semmi akadály sincsen, záros határidő alatt. Hirdetessék meg a nyilvános árverés és a város kösse ki azt is, ha megfelel egy 5, 8, 10 év után átvetheti házi kezelése is. De feltétlenül kell, hogy nyilvános árverésre bocsátsassék. De nem folytatom tovább, bár megkellene említeni a gőzfürdőt is. Erre vonatkozólag egy esetet mondok el a közgyűlésnek, melyből mi a tanulság? Iovonhatja mindenki. Nem régiben egy magas állású katonatiszt érkezett. Első szava volt van-e gőzfürdő? Mire elvezeték oda s amit meglátja, vissza fordul és nem kívánva többé a zombori gőzfürdőt még látni sem. Vagy említssem a rossz aszfaltot? Vagy említssem a conversiót a sok közül nem tudom melyik a fontosabb. Hanem a következő interpellációt intézem a polgármester urhoz.

1. Van-e tudomása arról, hogy az ugynevezett korzót, a város legszebb ölésségét ily módon elpusztították és ha van 2. miért engedte meg és miért nem intézkedett, hogy ez lassanként történjék?

3. Hogyan áll a villanyvilágítás ügye? és hajlandó-e a villanyvilágítást nyilvános árlejtésre bocsájtani? ama árnyelvek alapján, melyeket a miniszter is ajánlott, vagy pedig házi kezelésbe akarja létre hozni.

Dr. Donoszlovits Vilmos. Nem volt szándéka felszólalni, de *Buday* bizottsági tag úr egy kérdést csak per tangenstem érintett, — ő annak mélyebb okait óhajta tudni. Ha jól emlékszik, egy év előtt *Szondy* bizottsági tag úr e gyűlés termében fejtegette, mennyire hátrányos, mennyire káros a város kertészeti gazdaságára az, ha a város minduntalan kertész csere-berél, amit az egyik megkezd alkotni, a másik jön és vagy abban hagyja, vagy elrontja s mást kezd. Így azután oda jutunk, mint ahogy vagyunk is, hogy se kertészünk se gyümölcsösünk se faiskolánk nincsen, és 11 holdnyi területünk, mely azelőtt jövedelmezett, most úgyaszólván parlagon hever. Itt van a tavasz, a munka ideje, óhajtván tudni, van-e a városnak kertésze vagy nincsen, tisztelettel kéri a polgármestert, tájékoztassa a közgyűlést a városi kertészet közel jövedője iránt.

Gozsdu Elek. Nem ad igazat *Buday Gerő*nek, hogy a polgármesternek nincsen érzéke a széphez, nem szereti a természetet, azért mert, a *Corson* a fákat kivágatta. Ep ellenkezőleg — azzal bizonyította be, hogy van érzéke a természeti szépe iránt, ha azokat a korhadt, vén, rossz szagot terjesztő fákat kivágatta, hogy a helyette levők jobban fejlődjenek vagy a helyükbe újakat, celtis fákat ültetett.

Hauke Imre polgármester — felel *Buday* vádjaira. Gusztnok különbözők, mindenki gusztnusa szerint nem cselekedhetik. Tudta, hogy meg lesz támadva a fák kivágatása miatt, de mégis megtette, mert több szakértő egyhangu javaslata az volt, hogy ha Zombor a szép

Corsoját meg akarja tartani, ugy, akkor azokat a vén fákat ki kell pusztítani. (Egy hang, hát a parkot is kivágatja e szerint?) Igen, a parkot is, ott is meg fogom ritkítani, hol sürkék a facsoportok és az alacsonyabb ültetvények fejlődését gátolják, s a levegőt elvonják. Hogy én barbárságot, vandalizmust követtem volna el, azt visszautasítom. A *Corso*ra nem tartozó fákat egyszerre kellett kivágatnom, nem apródonkint, hisz akkor lett volna csuffá töve a *Corso*, ha a műveletet apródonkint végezném. Mert, hogy nézne ki a dolog, ha a kutya farkát le kell vágni és azt apródonkint végeznék. (*Nikolics György*: Mészárszékre való beszéd ez.) Ami a villanyvilágítás ügyét illeti, amit jelentettem is, a szerződés fel lett küldve aláírás végett, mert a kiküldött teljathalommal nem volt felruházva. A bizottságot csak dicsőret illeti, — mely nagy és fáradságos munkát végzett, ugy a mérnökéget is a legnagyobb elismerés, mert e hivatalnokok vacsora után is bejövű, itt éjjel napalló töve, e munka körül szorgalmatoskodtak, tehát gáncs nem érheti őket. Amint az aláírt szerződés leérkezik, azonnal rendkívüli gyűlést fog egybehívni, — de be kell látnia a bizottsági tag urnak, hogy ez rendkívüli munka, azt oly egyszerűen elvégezni nem lehet. Ami *Donoszlovits* bizottsági tag felszólalását illeti, jelenti, hogy a kertészettel perben áll a város, az ugy a táblánál van, — legyen addig türelmemmel s ne hallgasson mindenmondó-mondára, — ha az ügy végelegre iesz, jelentését akkor majd megteszi a közgyűlésnek. (A polgármester teljesen elterelte *Dr. Donoszlovits* kérdését, ő nem a kertészettel levő perről beszélt, hanem a város kertészetéről kért felvilágosítást.)

Buday Gerő. Kijelenti hogy ő nem akart senkit sem sérteni, midőn a vandalizmust és barbárságot említtette, mert e kifejezések nem a személyt illetik, hanem a ténnyt. Ami a kutyaórl mondott hasonlatot illeti, — sajnálatos kell kijelentenie, hogy az nem ide való volt. A polgármester kijelentései őt meg nem nyugtatták. Főispán felteszi a kérdést, hogy tudomásul veszi-e a közgyűlés a polgármesteri jelentést. A közgyűlés 10—15 szavazat kivételével azt tudomásul veszi.

2—3. A házi pénztár, kövezési alap és nyugdíj alap 1903. évi költségvetését és a felső kereskedelmi iskolai tanárok fizetés emelését jóváhagyó miniszteri leiratok tudomásul lettek véve.

4. A *Gyalokay Rozália*-féle ösztöndíj alapítvány alapító oklevelének módosítását javasoló állandó választmányi javaslatát a közgyűlés mellőzi, és a módosítás előterjesztésére egy szűkebb körű bizottságot küld ki a közgyűlés.

5. A közevetvám szeredre vonatkozó engedély okirat módosításánál felszólalt *Dr. Donoszlovits Vilmos*. Utal azon tényre, hogy városunkban a lisztüzlet nem csak pang, de teljesen tönkre ment, — pedig egyedül a malom iparunk az, amely jól prosperál. A környék elárasztja piacunkat liszttel, kik semmivel sem járulnak a város anyagi részéhez. Igaz, hogy konkurencia folytán olcsóbb élelmi cikkhez jutunk ez által, nem is óhajta őket tiltítani, a városi lisztkereskedőnk érdeke az, hogy közevetvám emelése folytán őket némileg megmentsük a teljes bukástól és a város közevetvámját nagy összeggegel emelhetnénk. *Latinovits Szaniszló* fevilágosító szavai után, hogy a liszt behozatala a legmagasabb vámdíjat tervezik, — a gyűlés a díjtervezetet elfogadta.

8. *Széchenyi József* lemond a közigazgatási bizottság tagságáról. Főispán elrendeli a szavazást. Egy szavazat híján *Gozsdu Elek* lett megválasztva egyhangulag. A megüritült zámonkérő szék tagjául *Lippert Ferencz*; a nyug-

díjkezelő alap bizottságba Lallosevits János dr.; a kertészeti bizottságba Bugarszky Szilárd dr. lettek megválasztva a főispán ajánlatára.

9. Maradvány földek eladása jövő közgyűlésre marad, — a gyűlés határozat képtelen. Itt fel akart szólni Falcione Lőrincz, elő is jegyeztette magát, de időközben eltávolított a mellékterembe s így beszéde leköszent.

Több törvényi hatóság átírta tudomásul lett véve.

16. A hitközségek kérvényei az iskolai segélyezési hányad iránt; egy bizottságnak lett kiadva, mely bizottság szept. 1-ig tartozik jelentést és javaslatot tenni a közgyűlésnek.

17. Fernbach József és társa kérvénye a zombor-öbcei vasútra megszavazott hozzájárulásának felemelése tárgyában az állandó választmány javasolja, hogy a már megszavazott 80 ezer korona összeget egészítse ki a város 120 ezer koronára, mivel eddig 312 ezer 600 korona hiányzik még, a melyből a vörmeve valószínűleg egy nagyobb összeget fog fedezni, úgy hogy 92 ezer korona maradna fedezetlenül, melyet a többi községek, ha átvesznek, úgy minden valószínűség szerint e vonal kiépítése még a tavasszal meg lesz kezdet. Ajánlja, hogy vegyen föl a város egy hosszabb törlesztési időre 40.000 koronát kölcsön.

Dr. Donoszlovits Vilmos. Nem akar most annak a fejtegetésébe bocsátkozni, hogy milyen vasut ez, fog-e ez a városra jövedelmező lenni vagy nem. A felfogások különbözők. Zombor város, — melynek pénze teljesen elfogyott s jövedelmi forrásai le vannak hosszú időre kötve, — bizonyára jól megfontolja, midőn szegénysége mellett újabb 40.000 koronával járul e vasut szükségleteihez, teszi ezt bizonyára azon reményben, hogy e vasut, mely az egész vármegyét derékon szeli ketté, — pangó iparára és pusztuló kereskedelmére felrészítéleg fog hatni, azt elő fogja mozdítani. De midőn a város így válságos helyzet elé állítatik, lehetetlen hogy el mulassza azt a kínálkozó alkalmat, hogy saját előnyére, saját hasznára kikötéseket ne tegyen. Tudva levő tény, hogy a jelenlegi indóház szűk, a kicsiny. Ha most az öbce—zombori vonal is itt futna be, — úgy az a közlekedést kicsiny indóház mellett akadályozná s a forgalmat megnehezítené. Ajánlja, hogy a vásártér állomás bővítését ki, láttassék el marha rakódóval, mert ott van tőzsomszégságában az állatvásártér is s ez által városunk déli és keleti része, mely teljesen el van hanyagolva, fellendülne, ha a tervezett vasut a vasúti indóházat ide építenék. Tehát kapcsolatosan az állandó választmány javaslatával — melyet elfogad — indítványozza, hogy midőn a város újabb 40.000 koronát e vasúti célra megszavaz, teszi azt oly feltétellel, hogy a vasúti indóház marharakodóval a vásártér állomásnál létesüljön.

Főispán: Miután felszólaló is elfogadja az állandó választmányi javaslatát és senki ellene fel nem szállt, — az határozottá vált, — felszólaló pedig indítványát a legközelebbi közgyűlésen adja be írásban.

18. A tanító fizetés felemelésének kérvénye az egyes hitközségek által, — egy szűkebb körű bizottságnak kiadatik jelentést és javaslat tétel végett.

19. A Szechenyi kőrútra, — a Povlovics-féle ház elé egy flakker állomás jön.

20. Zombor város belép a mező gazdasági szövetségbe.

21. A városi kórház kibővítése. Egy több tagból álló bizottságnak lett kiadva javaslat tétel végett.

24. Az egészségügyi bizottság javasolja, hogy kávéházakban 40 éves alul levő kaszírónk ne alkalmaztassanak, s arról szabályrendelet alkottassék.

Gozsdu Elek. Nem fogadja el a javaslatot. Mert nézete szerint van 20 éves csunya és 40 éves csinos kaszírónk. Ki áll jót, hogy a 40 éves nem lesz kacóér? Jót áll érte Buday Gerő és Fejér Gyula az egészségügyi bizottság tagjai, hogy a 40 éves tül kaszírónk már erkölcsösesek s csak a fiatalabbak erkölcselenek? E themát nagy derűtségek közt fejtegetve, követeli, hogy a kaszírónk üljön a Cassa előtt, onnan nem szabad mozdulnia, se szerepére mennie — erre ügylően fel a rendőrség, kéri tehát a javaslatot levenni a napirendről és a rendőrséget utasítani, hogy ellenőrizze a cassirónkét, hogy azok a cassa előtt üljenek. A közgyűlés ezt el fogadja, néhány bizottsági tag kivételével.

25. A szünügyi bizottság meg lett alakítva. Erre vonatkozólag lapunk más helyén bővebb tájékoztatást nyer az olvasó. Itt csak azt jegyezzük meg, hogy a szini kerület téli szezonjába Zombor, Nagybecskerek és Lugos lett beosztva. A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és a szini kerületbe be lép, melynek évi díja 30 korona.

Vége több tisztviselő fizetés előleg kérvényét kedvezően intézte el a közgyűlés azon hozzájárulással, miszerint kimondja elv gyanánt, hogy a jövőre csakis rendkívüli esetekben és jól megindokolt kérelmeket fog csak figyelembe venni.

Szilárd Jakab, m. kir. állatorvos, Koch Erzsébet, Huhn Teréz és Bohoczky Julianna bábák oklevelet meghirdetik és záradékkal ellátja a közgyűlést.

Miután még a főispán kinevezi a jegyzőkönny hitelesítőket, és megköszöni a bizottsági tagoknak megjelenését és türelmét a közgyűlést eljenzések mellett bezárja délután 5 órakor.

A szerbek nagygyűlése Zomborban.

A görög keleti vallású szerbek nagygyűlésre jöttek össze városunkba Zomborba mult vasárnap, — azon czélból, hogy a kalugyerek eljárását a vagyonkezelést illetőleg eitéljék és a májusi congressusnak bizalmat szavazzanak.

Miután ezen gyűlés tisztán szerb polgártársaink vallási ügyével kapcsolatos autonómiaival foglalkoztak, — ami az ő saját belügyük, — mi minden megjegyzés nélkül a gyűlés lefolyását regisztráljuk és abba bele sem avatkozunk.

A gyűlést a szerb egyház községházában illetve udvarában tartották, mely egészen megtelt.

A gyűlést 1/2 órakor Karakasevics Milivoj zombori kereskedő, a helybeli rendezőség nevében üdvözölte és ajánlatára Lukics Veljko szlavoniai plébánost, Karaszevics György dr. ügyvédet a congressus alelnökét és a nemzeti alapok ügyészét és Bikár Nenád zombori nagybirtokos ügyvédet választották meg. Jegyzökké: Babics Milivoj dr. zimonyi ügyvéd, Manojlovics János ügyvédet Szabadkáról és Szvircesevics Risztó felső leányiskolai tanárt Zomborból megválasztották.

A gyűlést vezető elnök: dr. Bikár Nenád, — a napirend előtt indítványára a gyűlés Ó Felsége a királynak hódolatát sürgönyileg tolmácsolta, mi a gyűlés nagy éljenzéssel elhatároz.

A gyűlés első szónoka Miladinovics Zsárko rumai ügyvéd.

Utána Tomics Jásó beszélt.

Leközöljünk tisztán azért Tomics Jása beszédjét, hogy olvasó közönségünk tudja és megismerje ennek az egyének gondolat menetét, a kiről azt tartják, hogy ő a radikálók esze és lelke:

Összejöttünk ismét — ugymond — mert ismét elszánták a földünket, kell hogy ez ellen tiltakozunk. A nép szava, melyet a mai közgyűlésen fogunk hallani mint határozatot nagyon fontos és ez a szerb ajkúak óhaja és panasa. A májusi congressus egy fényes pont egy világító

oszlop a mi autonómiai szervezetünk eddigi sötét éjjelében. A congressus rövid volt, de elég volt arra, hogy azt a sok szennyet, a mi a mi autonómiánkban befészkelte magát, hogy elpusztítsuk. Most is felkeltek a kalugyerek és Brankovics György patriarcha, hogy eloltsák azt a fénjt, mely a májusi congressusban világított és azt akarják, hogy a sötétségben továbbra is ezt a régi szennyet terjesszék, és autonómiánkon mint elődiediek a szerb ajkúak életerején táplálkozza azt kiszípolozzák. A zárdák szerb egyházi vagyon, a congressus hatáskörébe tartozik annak vagyonkezelése, tiszta jövedelmének fele az egyházi és iskolai alapot illeti, s ha a törvények nem is volnaok oly világosak, kérdezem, vajjon van e valaki, aki nemé hinni, hogy a szerbek ősei, ezeket a nagy és dus zárdáknak oly nagy vagyont hagytak csak azért, hogy azt 2—3 ember elköltse, kik szegénységet és bőjt megtartását fogadták, — azok gazdaságban dobzódnának és lakmározának. A mi népünk több mint jó, — könnyelmű; a floxera előtt tört nt, egy kolostor szőlőjében a congressusi választmány szénát talált több boglyában, persze ahol széna nő, ott nem teremhet bor, — és a mi népünk ehhez csak szívből nevetett, — és nevetett akkor is, mikor egy másik kolostor számadásaiban kislüt, hogy egy évben 8 uj szánkó van bevezetve melyen vendégségbe és vadászni mentek, — míg egy másik szomszéd kolostor számlájában nyolczszáz forintért torna volt kiadása véve. S a mi népünk nevetett, — és fizetett mint a köles, a meddig volt neki. Ez drága mulatság, drága nevetés volt. Volt e a világ-históriában drágább nevetés? A mi népünk talán még tovább is nevetne, de változtak a viszonyok, elviselhetlenek a terhek, drága a felvilágosultság, fel kell ocsudnunk ilyen rendszer ellen, ha csak összerokadni nem akarunk. A buszadik száradban kevés egy nap, hogy hőt és világosságot terjesszen, — ahol a nap alkonyodni kezd, ott hideg van, sötétség van, és a nép pusztul. A mi napunk kezd kialudni, ahelyett hogy új iskolákat kapnánk — a régiakat is elveszítjük, mert szegények vagyunk. Hogyan segítsünk magunkon? — tekintetünk esik a népre, mely eddig ziviesen adott, a meddig volt mie, — de most már neki sincs semmije Közművelődésre adhat ma de csak jajjt és könnyeket! Ebben a nehéz helyzetben az Istennek sem tennénk nem tetsző dolgokat, ha szegény oltárok előtt imádnánk, és az aranyakat az oltárról levéve, iskolai és közművelődési czélokra felhasználnánk. Mi nem kívánjuk ezt, de a nagy jövedelemnek csak egy részét, kínáljuk, és pedig azt a részét, a mely isteni és emberi törvényekkel és királyi leirattal közművelődő czéla lenne ordítandó. Ma nem adnak egy morzsát sem a közművelődés oltárára a dúsgazdag kolostorok jól terített asztaiaról. Pájjalják a kalugyerek, hogy mi felkelünk ellenük, hogy mi ellenségeik vagyunk, — igen, van ellenségeik és pedig azok, akik azt akarják, hogy a mai pusztulásra vezető állapotok fenntartassék és őket a megsemmisülés útjára vezetik. Ellenségeik ők maguk-magunknak s mi azért küzdünk, hogy ők példát mutassanak, hogy oly állapotot teremtsenek, melylyel a nép szeretetét megnyerhetik. Ha pedig mi nem oldjuk meg az autonómia gazdasági oldalát, úgy ahogy kell, és ebben vannak a kolostorok kérdése is, — akkor mind hiába lesz; — ti választathatok okos, nép-szerű congressusi tagokat, kik a legjobbat akarják, s ők bármi szépen beszéljenek a congressuson, de nagyon kevés eredményt bírnak felmutatni. Mert vas nélkül nem lehet kardot csinálni, eke nélkül nem lehet szántani, és pénz nélkül iskolát nem lehet emelni.

Utána Mrksics Jóna földes gazda Adáról beszélt — érteelmiséghez képest feltűnő szónoki képességgel.

Utána Trifunac Avakum dúsgazdag kikindai földműves — meglehetősen igazoltan s midőn a patriarchát megtámadta, a rendre felügyelő Thurszky Jenő főkapitány közbeszólt s figyelmeztette, hogy nemszabad senkit sem sértenie. Trifunac beszédjét mérsékelve tovább folytatta s befejezte.

Azután még Ludaics Vitomir dr. zentai ügyvéd beszélt, a ki előterjesztette a határozati javaslatot, melynek főbb vonásai a következők:

Mondja ki ezen nagygyűlés azt, hogy a múlt évi kongresszusnak ama eljárását, melylyel kimondta, hogy a zárdajavak kezelését a szerzetesektől elvonja és azok kezelését a népre bizza — helyesli: a szerzetesek eljárását, hogy ezen határozat ellen ellenirányú aktiót fejtek ki ellélik, elitélik pedig külföldön a kiküldött szerzetes bizottság azon eljárását, hogy a kongresszusi határozat hatálytalansága iránt tisztelgett a mérvadó körökönél és így magukat a szorb nép érdekében elmentétek.

Ezután Masicsov Novák zombori földműves kongresszusi jelölt beszélt. Azt mondja: Hallottuk a szónokok szép fejtegetéseit és jól megértettük a határozati javaslatot, mindent elfogadunk s ajánlom, hogy fejezzük be a tanácskozást, és ajánlom, hogy fogadjuk el egyhangulag Ludaics dr. javaslatát — s Isten adja, hogy az teljesüljön. A határozati javaslatot egyhangulag elfogadják, mit Krasszojevics György mint elfogadottat enuciált.

Dr. Krasszojevics elnök rövid beszéddel bezárja a gyűlést d. után 1 órakor, mely rendben szét oszlott.

Az intelligens elem az „Elephant” vendéglőben ebédre gyűlt. A délutáni vonta a vidékiek elutaztak. A rend például — a hatóságot — mint már említettük — Thurszky Jenő rendőrfőkapitányt a kellő tapintattal — képviselte. Így folyt le a szerbek nagygyűlése.

Szabad lyeum.

Vasárnap délután a városháza nagytermének felolvasó kadetráji Staudacher Mariska kisasszony foglalta el, akinek fölolvastása iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott, úgy hogy valósággal szükség bizonyult a nagy közgyűlési terem. Előadásának tárgya volt: Nők a mondában és a történelemben. — Esszéjének keretében igen ügyes csoportosítással sorra vette a hagyomány kiemelkedő nőalakjait, kezdve az örök nőiség prototípusánál, Éva anyánknál, aki szerelmével épp úgy meghódította Adámot, mint a spártai „szép Heléna” Páris, vagy pedig mint a hatalmas egyptomi királynő, Kleopatra, a büszke római triumvir, Antonius. Ezután egy pár ezer esztendővel utassal a szerelmes asszonyok sorozatában Pompadour és Dubarey asszonyok, majd pedig a mi híres „múranyi Vénuszunk”, Szécsy Mária következnek, aki szerelmében a szó szoros értelmében feladta a várat.

A görög előidők mythikus titokzatos kora gazdag azon hőstörténelemben, melyben nők viszik a főszerepet. Ezen nők félig a mythoshoz tartoznak, s a költészet képzeletgazdag sugármezébe vannak öltöztetve, úgy hogy csak nehezen lehetne elválasztani a regét a valóságtól. A thébai háború mythosban gazdag idejéből Antigone magaslik ki, aki Homeros eposzában a testvérini szeretetnek nagy és dicső példáját adja.

A zsidók történetében Judith van kimagasló alakként feljegyezve, aki rendkívüli bátorságával Holofernest állította meg hódításaiban, avagy ki ne ismerné Eszter történetét, aki Xerxes vérengző szarnok-ságától mentette meg Perzsiát elnyomott zsidait. A hősnőről szólva, nem szabad megfeledkeznünk Franciaország felszaba-

ditójáról. D' Arc Johannáról sem, aki mesés hőstettekkel mentette meg VII. Károly koronáját az angolok hódításaitól és végül ellenségeinek magyáján mult ki iszonyu halállal. Amazonoktól találunk a magyar történelemben is. Ilyen Rozgonyó Cziczelle, aki Galambocsnál aratott fényes diadalt a várat ostromló törökökön. Ott vannak a dicső egrői nők, ott van II. Rákóczy Ferencnek hőseleiki anyja, Zrinyi Ilona, akinek nevéhez a kassai, győri, eperjesi, löcsei, szepesvári, szendrői, tokaji, füleki diadalmas csaták emlékei fűződnek, aki a magyarság utolsó bástyájánál, Munkács várára elmentette ki, hogy mire képes egy hazájáért hőn lelkesedő szív, még ha női kebel alatt is dobog.

Voltak nők, kik nem hőstettekkel tűntek ki, hanem bebizonyították, hogy a kormánypálcát is tudják fergatni. Már az assyrok Semiramisja is hatalmas királynő volt, aki nemcsak, hogy Egyiptomot és Aethiopia nagy részét foglalta el, hanem India ellen is hatalmas háborút vezetett.

Csaknem egy felszázadig vezette Anglia uralmát a Tudor házból származó Erzsébet. Oly eszes és tevékeny volt, hogy egyetlen kortársra sem mérkőzhetik vele. Külpolitikájával, főleg II. Fülöpnek legyőzhetetlen flottájának megsemmisítése után Angliának óriási gyarmat uralmát alapította meg; a földművelés, ipar, kereskedelem, de főleg a hajózás terén szerzett hervadhatatlan érdemeket. Bámulsó módon tudott bánni a kormánypálcával II. Katalin orosz czárnő is. Külföldi tudósokat hívott országába, új törvény könyvet készített, városokat alapított és ezáltal birodalmát a virágzás tetőpontjára emelte. Semmiképp sem szabad megfeledkeznünk a mi Mária Teréziánkról, akinek korszakalkotó uralkodása, a magyar nemzet iránti hálája, a magyar kultúra fellendítése, sokféle hasznos intézményei, nemkülönbön monumentális építkezései, nagyságát fenn hirdetik. Mária Terézia korának legnagyobb hősnője volt Loránty Zsuzsanna. Ő a magyar nők valódi mintaképe s korának harcokkal teli mozgalmak életében a tudomány és közművelődés terén tett annyit, mint akárhány uralkodónő. Emlékét őrzi a sárospataki emlékszóbor és a „Loránty Zsuzsanna” protestáns társaság.

Ezekután előadónő szól a kegyetlen nőkről.

Csaknem bízhetetlen, s egy ép észszel bíró nő részéről megfoghatatlan a római Servius Tullius leányának tette, aki alig elhunyt atyja holtestén keresztül kocsizott, forjót nővérét megilkollata. Marcus Antonius neje, Fulvia a megilkollat cicerónak nyelvét tükkel átszurkálta. Történelmünknek közismert rémalakja Báthory Erzsébet, a „esejthei szörny”; hiúsága arra készítette, hogy a legborzalmasabb kegyetlenkedésekre vetemedjék. Ráncozódó arcát ártatlan hajadonok vérével kendőzte s légió azon szerencsétlenek száma, akik várának pincejében áldozatul estek.

A szent nők közül a két Arpádházi leánynak Erzsébetnek és Margitnak jámbor életét eseteli részletesen.

Felolvasás a hű, nemes jellemű nőkel és jó anyákkal fejezi be. Ilyen volt a görög mythológiában Penelop, a rómaiak történetében a Crachusok anyja Cornelia. Történelmünk fentartotta Szilágyi Erzsébetnek, Hunyady János nejeének és a Hunyady fiúk László és Mátyás édesanyjának emlékét.

Órökké élni fog megboldogult királynőnknek Erzsébetnek emléke is. Férjének példás hűségű tiszteletreméltó neje, gyermekeinek áldott jó anyja, nekünk szépéges védőangyalunk és büszkeségünk volt.

Megérdemli, hogy imáinkba foglaljuk nevét.

Felolvasásának ama legutóbbi szavait zúgó éljenzés követte és a bájos felolvasónőt számosan üdvözölték.

Hirek.

* **Egyházi hír.** Ó Felsége a király Zundl Péter kanonokot a „Bölcsösségéről” nevezett titeli címzetes prépostá kinevezte. Zundl Péter született 1862. Filipován, Nándorváron és B.-Bresztovácson káplánkodott, majd Kalocsára az érseki aulába jutva, gyorsan haladt előre a kanokoksáig. Császárság Ersek kedvenc titkára volt — most oldalkanonokja.

* **Előléptetés.** A m. kir. pénzügyminiszter Horváth József m. kir. állami adópénztárnokot első osztályú adópénztárnokká léptette elő. A kiváló szorgalom, becsületes munka, előzőeken szolgálati készség elismerését és méltóságát jelenti ezen jól kiérdemelt előléptetés.

* **Adomány a Schweidel szoborra.** Vaszary Kólos, biboros herceg primás 100 koronát adományozott Schweidel szoborra. Tolna, Baranya vármegye, Debreczen, Pozsony, Temesvár, Kassa szab. kir. városok 100—100 koronát szavaztak meg a szoborra.

* **Közgyűlés.** A zombori I. önkormányzó szövetkezet f. évi febr. hó 22-én d. előtt 9 órakor a Zrinyi utcai helyiségében rendes közgyűlést fogja megtartani.

* **Dr. ényi Dömötör Aladár,** zombori kir. tszéki aljegyző, ényi Dömötör Pál kir. táblai bíró fia, folyó hó 10-én a budapesti ügyvéd vizsgálati bizottság előtt az ügyvédi vizsgát kiváló sikerrel letette. Minthogy az ügyvédi diploma tudvalegleg a bírói pályára is kvalifikál, — jelen állásában tovább is megmarad.

* **Bácskai képviselők az udvari bálon.** Az udvari bálon, mely szombat volt Budán, a bácskai képviselők közül megjelentek: Latinovits Géza, Gromon Dezső és Fernbach Péter.

* **Elnöknő jelölés.** A zombori magyar jótékony négyelet több tagja f. hó 10-én délután tisztelettel id. Mihályi Jánosné urnó eddigi elnökünlő, felkérve őt, hogy továbbra is fogadja el a gondtalan, nehéz elnöki tisztséget, melyre őt szemelte ki és tartotta érdemesnek a négyelet többsége. A küldetésben részt vett: Bittermann Nándorné, Bittermann Gyuláné, Bittermann Sándorné, Dalmay Béláné, Donoszlovits Vilmosné, Enyedy Eugénia, Esztergamy Károlyné, Halm Ottóné Kóris Eszter, Maly Lőrinczné, Michelsz Janosné, Spitzer Mórné, Szilágyi Mórné, Sztrilich Zsigmondné, Szilágyi Elemérné, Tárcazy Istvánné, Trischler Ferenczné, Pribilné, Theilsbauer Antalné, Vértessy Károlyné. A megjelentek nevében Kóris Eszter üdvözölte id. Mihályi Jánosné, felkérve őt, hogy fogadja el továbbra is a négyelet vezetését, biztositván őt szeretetük, támogatás és bizalmukról. Az elnökő meghatva mondott köszönetet a meleg ragaszkodás illeténi kifejezésének s a felajánlott jelöltséget az elnökő állásra elfogadta.

* **Esküdtészeki tárgyalás.** A zombori kir. törvényszék előtt f. hó 9-én esküdtészeki tárgyalás volt. Bükk Péter Hódshágon felebbvalójára Mihajlovics Miklós pénzügyőri biztosra a szolgálati fegyverrel az irodában rálőtt — de nem találta el. Szándéka volt a bizost agyonlőni, mert benne látta azon egyént, ki előmenetelében utját állja. Elnök Szedressy Odön, szavazó bírák: Kovatsits Czázar és Illés Sándor. Vádló Linczinger Gyula k. alügyész; védő dr. Geringer Pál. Vádlott beismerésben van, okul szüntelen zaklatást s mentésigül elkecserekedtséget hozza fel. A vád-és véd-beszédek elhangzása után az esküdtök nem vétkesnek mondják ki a vádlottat, mire a törvényszék az összes ellene hozott vádak álló felmenti s nyomban szabad lábba helyezte Bükk Péter vádlottat.

* Az „Urania“ tud. színház Zomborban. A szabad lyceum egy vezetőségétől vesszük az értesülést, hogy mint az előző években, az idén is meghívta a budapesti „Urania“ tudományos színház vidéki osztályát és az f. évi márczius hó 5-től 8-ig 4 előadást fog tartani. Érdekessé teszi az ideai előadásokat azon körülmény, hogy Hoch János ország. képviselő és kőbányai plébánosnak „Megváltás“ című kitűnő darabja is előadásra kerül és azt maga a nagyszerű szerző fogja felolvasni, hogy városunkban széles körben személyesen ismert szerző, sáros Szabó József vezérkari századosnak (Szabó László v. mérnök öccsének) „Hadsereg“ című darabja is előadásra kerül. Ezeket kívül fel van véve a műsorra: Angol élet, Szultán birodalma, Délibábok hazája, Sport, Keleti Svajcz, Világ körül, mint az „Urania“ itt elő nem adott ujdonságai. Mihelyt a végleges program össze lesz állítva azt közölni fogjuk, úgy az előadásra kerülő earabok ismertetését is.

* Zentának csak vashid kell. Zenta város e napokban közgyűlést tartott, melyen a tanács azt javasolta, hogy a régi fahidat a város javíttassa ki — ami 68 ezer koronába kerülne, a város mondjon le a kétes kimenetelű kártérítési per-ről, Grfrerer vállalkozó fizet a városnak, ha a vashid 5 évig fel nem épülne évi 2000 koronát — egyébként 5 éven felül pedig 1000 koronát. Nagy vita után, melyben részt vettek Szárics Bertalan, dr. Ellinger Jenő, dr. Mikosevits Kanut, dr. Lovász Andor és Bergel Ferencz — a bérlő illetve a tanács javaslatát nem fogadták el, mert ez által főképp a vashid építésének előadását látják, — 85 szavazattal 49 ellen dr. Ellinger Jenő indítványt fogadta el a közgyűlés, mely szerint felkérje a vármegye főispánját Latinovits Pált és a város országgyűlési képviselőjét Bartha Miklóst, hassanak oda, hogy a vashid ügye véglegesen rendezzék és elintézzék, mert soha sem állt a vashid ügye oly jól mint most, csak a kereskedelmi minisztert kellend rábírnok, hogy egy javaslatot terjesszen elő a hid finansziális részére — s akkor Zenta régi óhajja teljesülni fog.

* A kereskedelmi leányiskola. A gyakorlat igazolta, hogy a nők a kereskedelmi iródkban feltétlen megbízhatóság és pontosságuknál fogva kiválnak, miért is a nők alkalmazása mindinkább tért hódít s erre val azon törekvés is, hogy nők mind nagyobb számmal sietnek, hogy e szakmában képzést nyerjenek s kenyérkeresetüket e téren is biztosítsák. Ilyen intézettel dicsekedhet Szeged, melynek növekvő intézeteinek sorában kiváló helyet foglal el a női kereskedelmi tanfolyam, amely Krikkayné Barbaró Emma igazgatónő nevelése alatt évről-évre rohamosan fejlődik. Ma már annyi növendéke van a tanfolyamnak, hogy az igazgatóság kérvénnyel nyújtotta be a tanácshoz és a tanfolyam párhuzamosítására kért engedélyt. Gaál Endre dr. tanácsnok az engedély megadását fogja a tanácsnak javasolni.

* Bácska községei nagyság szerint következőképp oszlanak meg: 10,000 lakoson felül levők: Szabadka 82,122, Zombor 29,609, Ujvidék 29,296, Zenta 28,588, Baja 20,351, Óbecse 18,865, Ókanizsa 16,532, Apátin 13,940, Szenttamás 13,230, Ada 12,122, Topolya 12,020. Ezenkívül van 7 község 9000 lakoson felül, 1 község 8000 lakoson felül, 6 község 7000 lakoson felül, 6 község 6000 lakoson felül, 13 község 5000 lakoson felül, 18 község 4000 lakoson felül, 23 község 3000 lakoson felül, 28 község 2000 lakoson felül, 15 község 1000 lakoson felül és 3 község ezernél kevesebb lakossal u. m.: Krusevlya 905, Bogyán 855 és mint legutolsó: Matheovics 806 lakóval.

* B-topolyai Gazdakör mulatsága. A B-topolyai Gazdakör e napokban igen sikerült bált rendezett, mely még jóvedelmet is hozott az egyletnek.

* A gőzgépkezelők és kazánfűtők képesti vizsgái Szegeden márczius hó 8-án délelőtt 9 órakor fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve 6–10 nappal előbb küldendők be a kerületi kir. iparfelügyelőséghez (Szállási utca 1. sz.)

* A beteg Patriarcha. Brankovics György patriarcha, ki részt vett az udvari bálon, hőtőlŒ O Pelsőge a királynál kihallgatásos volt, onnan távozva, hirtelen megbetegedett úgy, hogy ágyba fektídnie kellett. Ennek folytán a Sándor szeb királynak krusedoli fogadtatása alkalmából nem lehet jelen, hanem Sevios Mitrofan bácsi görög keleti szeb püspök fogja a gyász-istentiszteletet celebrálni.

* Komp közlekedés Bácska és Torontál közt. Óbecse község megbízásából Gerber Nándor sörgyáros engedélyt kért az iránt, hogy Óbecse és Aracs között közhasználatra szánt komp közlekedést tarthasson fenn. Az erre vonatkozó tervek február 10–25-éig közszemlére vannak kitéve Aracs község jegyzői irodájában, azzal a hirdetményel, hogy e hó 26-án délelőtt Aracson lesz a helyszíni szemle és engedélyezési tárgyalás megtartva. E tárgyalás elnöke Torontál vármegye alispánja lesz, meg vannak pedig hívva: a két megye, továbbá Óbecse, B-Földvár, B. Petrovorszellő, Aracs, T. Beese, Beodra községek és a folyamammérnöki hivatal. — Ez a komp összeköttetés régi vágya már Óbecsének és így kívánatos, hogy hatóság mindent a elkövesen arra, hogy a kedvező engedély megadassék.

* A trachoma vármegyénekben. A múlt nyegedévben megyénk területén gyógykezelést 8914 valódi és 1482 trachoma gyanús egyén a súlyos baj folyton terjed.

* Községi jegyzők emlékirata. Udvarhely megye jegyzői testülete a jegyzők helyzetének javítása végett, az a hábbi 9 pontban foglalt emlékiratot pártolás és esatlakozás véget megküldték az összes illetékes tényezőknek úgy a törvény hatóságoknak és jegyző-egyleteknek. Az emlékirat 9 pontja így szól:

I. Rendelési uton a jegyzők munkaköréből az adókievétel és behajtás terhei vétecsenek el és a pénzügyi tereza terheire adóügyi jegyzői állások rendszeresíttessenek. II. A községi állások megszüntetésével községimok rendszeresíttessenek állami segéllyel. III. A jegyzői szaktanfolyamot végzett ifjak számára gyakornoki állások rendszeresíttessenek évi 600 korona államségéllyel. IV. A jegyzői fizetés minimuma 1600 koronában, a segéd- (adóügyi) jegyzők fizetése 1000 koronában állapítsassék meg és a jelenlegi fizetések államségéllyel pótoltsassanak addig is, míg az államosítás bekövetkezik. A jegyzők részére a nyugdíjba is beszámítandó és államségéllyel fedezendő évi 100 korona ötéveses körpotték adassék meg. V. Nyugdíjgyűnk vétéssék állami kezelésbe. VI. Jogkörünk terjesztessék ki az összes községi előjárók fölé s fogyelni pragmatikáns állapítsassék meg VII. A 101570–992. számú magas belügyminiszteri rendelet helyettesessék hatályon kívül. VIII. A körvosok fizetése hordozása alól a községek mentossonok föl, azok az állampénztárból fiztessenek. IX. A foggasztási adok a községeknek engedtsossonok vissza, miként az a horvát községeknek visszaadott.

* Szinész élet Katymáron. Kiss Ferencz sziniazgató, nyolcz tagból álló társulatával hat előadást tartott Katymáron, e németek által lakott községben. Merész vállalkozás, — de a bátrakk a siker. A sziniazgató meg van elégedve az eredményyel.

* Kofák a játékonyság terén. A zentai kofák nagy farsangi táncvizgalmat csaptak e napokban, — mely rendkívül látogatott volt. A felülfizetéseket és a bál tiszta jóvedelmét a szegényház javára fordítják.

* A topolyai tejszövetkezet kimutatása. A tejszövetkezet múlt évi kimutatása a következő: Bevétel: Tejszínért 8816 K. 73 fill. Lefölözött tejért 3361 K. 48 fill. Turóért 39 K. 40 fill. folyó számlán 303 K. 38 fill. összesen 12520 K. 99 fill. Kiadás: Részvényes gazdáknak kifizetett: 10703 K. 28 fill. folyó számlái kisebb kiadásokra 1318 K. 88 fill. pénztári készlet 398 K. 83 fill. összesen 12520 K. 99 fill. Beszállított a múlt évben összesen 124 ezer 978 és 1/2 l. tej. ebből 13455 kg.

* Óbecsei dalárók Csurogon. A csurogi magyar Népkör meghívására az óbecsei magyar dalkör szűkebb kara szombaton kirándul Csurogra, hogy a Népkör által adandó estélyen közreműködjön.

* Teljes vasárnapi munkaszünet. A hivatalos lap egyik legközelebbi száma — hir szerint nagyon érdekes rendelkezlet fog közölni. A kereskedelmi miniszter tíz évre, mint próbáidre elrendeli a teljes vasárnapi munkaszünetet. Ha a próbáidó bevalik — ugyane hir szerint — törvény lesz a munkaszünetből. Vásárok alkalmával vasárnapra is az eddigi törvényhozási és végrehajtási rendelkezések fognak érvényben maradni.

* A selymért tenyésztők figyelmét már most felhívja a szegszárdi felügyelőség, hogy selymértetést a megbízottaknál jelentkezzenek. Egyben közli, hogy az I. osztályu gubót ez évben 2 k. 20 fill. a II. osztályu 1 k. 20 fill. és a hasznavehetelent 20 fillérrét fogják beváltani.

* Mezőgazdasági iparkiallítás Zentán. Zentáról írják: hogy a mezőgazdasági és iparkiallítás munkálatai haladnak előre. A kiállítás egyik érdekességét fogja képezni a kiállítás területén állandóan működésben levő háziipari tanfolyam, hol a zentai „Gazdakör“ befogja mutatni a vidéken honos és honosítást állt levő háziipari munkák készítését. A „Gazdakör“ által szervezett, államilag segélyezett háziipari tanfolyamok munkáiból (jelenleg Zentán és a vidéken hat tanfolyam működik) gyűjteményes nagyobb kiállítást is rendez a végrehajtó bizottság. A mezőgazdasági és iparkiallítás kertészeti osztályának rendezését Bednárez Károly ókanizsai műkertész vállalta magára. Bednárez Károly agilitása és szakavatottsága országosan el van ismerve és így a kiállítás ezen osztálya a legjobb kezekbe van letéve. A kiállítás végrehajtó bizottsága a napokban fogja a sz. István napján tervezendő lóverseny föltételeit is megálapítani.

* A palicsi halászat eredménye. A palicsi tóból a m. 1902. évben 50904 kg. kárász, 13743 kg. pontyot és 1148 kg. csukát, tohát összesen 65796 kg. halásztak ki s ekkép a palicsi halászat 22,429 k. 67 fill. tiszta jóvedelem eredményezett. Laudgraf János műszaki tanácsos, orsz. halászlati felügyelő a palicsi tógazdaság eredményét az összes hazai gondozott álló vizeink közt egyedül állónak mondja s a kellő szakértelemmel, buzgóssággal és odaadással történt vezetést Wenczel Lajos h. főszámvonónek és városi halászlati felügyelőnek teljes elismerést fejezte ki.

* Ügyvédjelöltek köldöttsége a miniszternél. Az ügyvédjelöltek egyesületének köldöttsége, Szivak Imre országgyűlési képviselő, a budapesti ügyvédi kamara elnökének vezetése alatt, ma délben tisztelt Lukács László pénzügyminiszternél. A köldöttség szónoka: dr. Wolfner Pál, előadta az ügyvédjelöltek kérelmét. Arra kéri ugyanis a minisztert, hogy engedélyezzen a szorult anyagi viszonyok közt levő ügyvédjelöltek javára sorsjátékok. A miniszter nagyon szívesen fogadta a köldöttséget és kérésüket méltanyolva, megígérte, hogy a sorsjátékok engedélyezni fogja.

* Renitenczia a közigazgatás egyszerűsítése ellen. Somogy vármegye közgyűlése megtagadta a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló miniszteri rendelet végrehajtását, — az ellen felír a belügyminiszterhez, — s addig Somogyban minden a régi rendszer szerint megy.

* A bács-tiszai-ármentesítő-társulat a megüresedett igazgató mérnöki allásra pályázatot hirdet. Fizetés 3200 k., 700 k. labkér és 1400 k. utiátalány. A pályázati kérvényeket Zentán dr. Mikosevits Kanut társulati elnökhöz küldendők be február 16-ig.

* Szülőszeti és borászati előadás. Ada községben Balázs Lajos kerületi szülőszeti és borászati felügyelő folyó évi február hó 11, 12—és 13-án szakelőadást fog tartani.

* Rendkívüli közgyűlés Baján. Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 9 én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő fontosabb ügyek kerültek tárgyalás alá. Az igazgató választmány jelentése a múlt évi december hó 18-án megtartott bizottsági tagválasztások igazolásáról. A városi tanácsnak jelentése a városi polgári és elemi iskolai épület tervének és részletes költségvetésének elkészítésére kiírt pályázat eredményéről. — Ugyanannak jelentése a homok-, föld- és gyephordási jog használatára adása iránt megtartott árverés eredményéről. Dr. Ladányi Mór kórházorvosnak előterjesztése az új városi kórház építésével kapcsolatosan egy tüdővész pavillonak felállítására. A közgyűlés legfontosabb határozata volt, hogy dr. Ladányi indítványát elfogadta és ennél fogva rövid idő múlva már Baján is lesz sanatorium a tüdőbetegek számára.

* Társaskocsi Zombor-Bezdán közt. A zombori társaskocsi vállalat Zombor-Bezdán közt a közlekedést ma csütörtökön megkezdte. Indulás Zomborból d. u. 5 órakor; Bezdánból reggel 6 órakor. — Indulási állomások: Zomborban Pokolkorcsma, Bezdánban Peer vendéglő. Menetidj oda vagy vissza 1 kor, egyszerre való jegyváltásnál oda-vissza 1,60.

* A postatiszt — köztisztviselő. Az aradi kir. törvényszék főtárgyalási tanácsa érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott, melyvel eldőnlötte a postai körorvényeket sokat vitatott azon kérdést, hogy vajon köztisztviselőnek tekintendő-e a postatiszt, vagy magánhivatalnoknak? A törvényszék ugyanis kimondta, hogy a postatiszt köztisztviselő és az ellene előkevelet rágalmazások hivatalból üldözendők.

* Banditák a vonaton. Vakmerő támadást intézett néhány gazlelkű szerb ember négy magyar diák ellen. Ujvidékről értesítenek bennünket a banditák felhárított merényletéről. Szombaton történt. Szerb lakodalmások mentek vonaton Temerin felé. Ugyanekkor négy magyar diák utazott haza, hogy szünidőjüket szülőjüknél töltsék el. Arvay, Szviresák János, Schütz Gyula és a zsabylai vasuti előjáró fia volt a négy diák. A fiuk a vonaton magyarul énekeltek és magyarul beszéltek. Ez rendkívül felbosszantotta a lakodalmások szerbeket és durva szidalmakkal illeték a magyar fiukat. — Hogy mertek magyarul beszélni, kutyák? — Tadmadtak rá a szerbek a diákokra. Majd bántalmazni kezdték a védtelen fiukat s mikor védekezni próbáltak, Arvay meg Szviresákot letaszították a vonatról. Ez Temerin közelében történt, ahol a két fiút sulyosan megsérülve találták a pályáson. Schütz leugrott a vonatról és Temerinben elmondta a dolgot Novák rendőrnek, aki a szerbeket leakarta tartóztatni. Erre az egyik szerb, Seftics Látá kést rántott és ellene szegült a rendőrnek. Most már a csendőrök is közeléptek s a lako-

dalmas népből öt embert letartottak a bekísérték őket Ujvidékre, ahol Molnár vizsgálóbíró azonnal kihallgatta őket. Sefticset az ügyész indítványára fogva tartották. Letartóztatták Bikity Jókát is, aki szintén részt vett a gyalyatos garázdálkodásban. Hisszik, hogy a vakmerő gazembereket példás büntetéssel fogja sújtani a bíróság.

* Szállítási kedvezmény a gazdáknak. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter leiratot intézett a gazdasági egyesületekhez, melyben közli, hogy korpa, olajpogácsa, árpa és kukoriczadara, meg malom-konkoly nagyban való szállítása esetén telemes díjkedvezményben részesülnek a gazdák. Akiknek ilyen kedvezményes szállítási joga való igazolványa szükségük van, az illetékes gazdasági egyesületek lítkári hivatalában megkaphatják.

* Adomány Császa György kalocsai érsek, a bőkező főpap örömmel vette tudomást, hogy egyházmegyéjében Obecsén alakult meg az első földművelő ifjak egyesülete s midőn meleghangú elismerést és köszönetet mondott ezért Jauch Ferenc plébános úrnak ugyanakkor nagyobb összeget küldött kezeihez az új egyesület céljaira. A fejedelmi adományt az egylet vezetősége hála feliratban fogja megköszönni.

* Palics fürdő berbeadása. Szabadka sz. kir. város tanácsa a törvényhatósági közgyűlés határozata alapján a város tulajdonát képező Palics fürdő kezelését és kihasználását 1904. évi január 1-től bérbe adni szándékozik, róvid, esetleg hosszabb időtartamra. A hosszabb időtartamra bérleti ajánlatában egy részletes programot tartozik adni, a melynek alapján a fürdőintézetet építkezések és egyéb befektetések által fejleszteni és üzemben tartani szándékozik. A szerződés létrejötte esetén, a bérleti kiállításba vett építkezéseket még a folyó évben megkezdheti. Ajánlattevők kötelesek ajánlataikat f. év márczius 15-ik napjáig Szabadka sz. kir. város tanácsához benyújtani. Az ajánlatához — rövid vagy hosszabb időtartam szerint bérleti ajánlat esetén — 5000 kor. értékpapír csatolandó. A fürdőhelyre vonatkozó részletes felvilágosítások a városi polgármesteri hivatalban kaphatók.

* A vörheny széruma. A minap a tüdőgyulladás szérumának fölfedezésével lepte meg egy olasz orvos, Tizzoni dr. a tudományos világot s ma újra nem kevesebb jelentős orvosi fölfedezésről érkezik hír. E szerint egy berlini gyermekkorház volt orvosának, Aronson dr.-nak sikerült hosszasan kísérletezés után a vörheny ellen egy biztos gyógyító hatású szérumot előállítani. Már is több vörhenyes betegten lettek kísérletet e szérummal való beoltással s e kísérletek, ha gyökeres gyógyításra még nem vezettek is, nem jártak eredmény nélkül s a legjobb reménységgel tekinthetünk a jövőbet hogy sikerülni fog a gyermekvilág e rettegett ellenségének is gátat vetni.

* Orvosok rendelése a betegápolási alap terhére. Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter szigorú hangú körrendeletben hívja föl a közigazgatósági hatóságok figyelmét arra vizsátságára, hogy az országos betegápolási alap terhére rendelés jogosultságával bíró orvosok nem járnak el mindig a kellő körültekintéssel. Így igen gyakran előfordul, hogy egyes orvosok csaknem rendszeresen lúdaltra való cipőket, mellfűzőket, örületes műlábakat és kezeket, testegyenesteli cikkeket, tehát egyféléül inkább a ruházati cikkek körébe tartozó s mástelől majdnem fényűző számban menő dolgokat rendelnek. Minthogy ezzel a jogtalan eljárással az amugy is nagyon igénybe vett betegápolási alapot illetéktelen kiadások terhelik, kijelenti a miniszter, hogy csakis olyan tárgyakat rendelhetnek az orvosok ezenul, a melyek a gyógyítás közelebbi céljaira föltétlenül szükségesek. Ha valamely orvos ezen a ren-

deleten tulleszi magát, azt a miniszter a szükségletlenül okozott kiadások megérlítésében el fogja marasztalni.

* Csokrok és koszorúk friss élővirágokból nagyon finom és elegáns. Gyors postai szétküldés. Agátsy Benedek virágkereskedése, Temesvár.

* Német Bonne keresztetik gyermekekhez. Bővebbet e lap kiadó-hivatalában.

Lapunk könyvnyomdájában egy tanonc felvétetik. — Vidéki teljes ellátást kap.

A tuberkulózis.

A mai kor legborzalmasabb, legfélelmeteseb kórságáról: a tüdővészről van szó, arról a nyavalyáról, mely ádáz dühlvel, féktelen szenvedéssel támadja meg az embert és levezi a lábáról, romba dönti, a végenyészetbe sodorja. A tuberkulózis az a betegség, mely észrevétlen, suttomban jön, befészkelte magát az ember egészséges tüdejébe és örli, fúrja, sorvasztja a szervezetet, míg teljesen hatalmába keríti áldozatát a kétségbeejtő vész s rémes karjaiból kivezető út nincs, az egyedüli menekvés a halál.

Magyarországon megdöbbenő statisztikák számolnak be a tüdővész nagymérvű elterjedéséről, hatalmas arányú elharapódzásáról. Egész Európában aránylag nálunk szédeleg nagyobb számmal áldoztat a tuberkulózis; átlag 60,000 lélek pusztul el évente ebben a nyavalyában, s ez oly szokatlanul nagy numerus, hogy kétségbe ejt minden igazán érző, humánus gondolkozásu embert.

Annyi bajjal, nyomorúsággal kell megküzdenünk, cly tömérék keserűséget kell elnyelnünk amúgy is, hogy valóban istenverte népnek tekinthetjük magunkat, ha még a tuberkulózis módfeletti pusztításaira gondolunk.

Annyira fertőzött, miázmas a honi légkörünk, hogy úton útfélen beleheljük, magunkba szívjuk a vészes bakteriumokat, a haálit rejtő mételet s csak akkor tudjuk meg, hogy a legretentőbb betegség áldozatai lettünk, midőn a kórság már egészen belevette magát szervezetünkbe, megásta tudónkben borzalmas aknáját.

A modern tudomány mind a mai napig tehetetlennek, kicsinyesnek bizonyult a tuberkulózissal szemben, holott képzett elsőrangú professor-kapacitások éjjel-nappal tanulmányozták és tanulmányozzák e rejtélyes betegséget, s legnagyobb ambiciójukat képezi valamennyiüknek, hogy ezen óriási nyavalya elleni gyógyorvos-ságot föltalálják, a nagy problémát megoldják.

Tömérék kongresszust tartottak eddigelé a tuberkulózis elleni védekezésről, számos tudós férfi bemutatva kísérleteit, fejtegette nézeteit a tüdővész megátlása érdekében, de számottevő eredmények nem kerültek még fölszínre. Csak a legutóbb is bejárta ujjlaga a sajtó utján a világot, hogy valami olasz professzornak föltétlenül sikerült megcsinálni a tüdővész elleni szérumot, minek révén gyökeresen lehet szanálni a beteg szervezetét. Azonban ilyfajta híresztelések oly gyakorta hangzanak föl, hogy kétkedéssel fogadja a civilizált

világ s ha egyszer csakugyan sikerülne egyik vagy másik kísérletezőnek a valódi gyógyszert felfedezni, akkor valóban rászolgálna „a z o m b o r i s é g l e g n a y o b b j ö l t e v ő j e” czimre elévülhetetlen érdemeket szerezvén korunk legnagyobb ellenének letelepése körül.

Ha azonban nem sikerült eddig megtalálni a helyes és czélravezető orvosságot a tuberkulózis gyógykezelésére, a művelt világ nem nézte tétlen „karöltött kezekkel” magyarányu terjedését, megtett annyit, a mennyit tehetett a kórság megakadályozására.

Nálunk csupán a legeslegutóbbi időben indult nagyobb szabású mozgalom a tüdővész féltelen elhárapódzásának korlátozására hollott már régen szükségét érezte hazánk sok közhasznú dolog életbeléptetésének, áldásos ujtások meghonosításának, miknek utján hathatósan védekezhetünk kiméletlen ellenségünkkel szemben. Retentív mód könnyelműek voltunk, midőn közömbösen néztük a tuberkulózis pusztításait, igen gyámoltalanok, ünönmagunk elleuségei voltunk, mikor nem csináltunk semmit egészségünk legdrágább kincsünk megóvására.

Beláttuk az idők folyamán, hogy menthetetlenül pusztulunk, feltartóztatlanul süllyedünk, esünk, ha csökönösen haladunk a magunk utján és szabadjára eresztjük a legnagyobb veszedelmet prédaul odateljük saját véreinket a tehetetlen Molochnak.

A tisztaságra nagyobb ügyet kezdünk vetni és hatósági rendelettel kötelezővé lettek valamennyi nyilvános helyen a köpő eszékék felállításai, mert tudvalevő dolog, hogy a porrá száradt köpet utján teherjük be jórészt az ölbacilusokat. Nemkülömben gondoskodtunk a lakások (főleg a munkás tanyák) tisztántartásáról. Megszületett hosszú vajadás után az Erzsébet-szanatórium, melyben kizárólag-díjtalanul tüdővész beteget ápolnak, gyógykezelnék kiváló szeretettel, nagy gonddal.

Jelenleg azon a ponton vagyunk, hogy az orvosi körök együttes eljárása a tehetősebb, jobb módú és humánusan érző és gondolkodó emberekkel oda irányul, hogy az ország számos részében állítsanak föl nép-szanatóriumokat, melyek védőbástyái lennének a tuberkulózis elleni irtóhadjáratnak.

Vajha mihamarabb megvalósulna a nemes, a magas szűz cél és az ország számtalan vidékein ilyen sanatóriumok fennhírtének a nép egészségének, életkedvének fenntartására irányuló törekvések sikereit. **B. E.**

— A „Vasárnapi Ujság” február 8-iki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Gióf Károlyi Györgyné” (utóbbi évekből és fiatal korából való arcképekkel). — költemények; „Oregszünk.” Lévy Józseftől. — „A hóvirág”, „Alom.” Gárdonyi Gézától. — „Az bizonyos Mikos” Elbeszélés, Irta Mikszáth Kálmán. — „Fölfelé.” Regény. Irta Vértési Arnold (Goró Lajos eredeti rajzaival). — „A nádasban.” Redény. Irta Karazin N. (képekkel a szerző rajzai után. Orosz eredetiből fordította Ambrózovics Dező). — „A Vörösmártyszobor pályázat” (az új pályázat összes pályaműveinek képeivel). — „A Szily Kálmán-érem” (képekkel). — „A Kisfaludy-társaság új tagjai” (Fraknói, Ferenczy Zoltán és Gárdonyi arcképeivel). — „A boldogulás útja”. — „Ráth Mór” (arcképpel). — „A zász trónörökös nejeivel és gyermekeivel” (1901 évi kép), — „A

New-York palota égése” (képekkel Pataky László rajza és Erdélyi fényképe után). — „Farsangi képek” (Goró Lajos rajzaival). — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték. Képtalány. Egyeleg stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre négy kor., „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkróniká”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., kor. Egyetem-utca 4. sz.) Agyanit megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság magyar nép számára. félévre 2 korona 40 fillér.

Szerkesztői üzenetek.

Nőgyógyász Zombor. Más lapban már háromszor leközölt, kijavított, helyreigazított elszámolást lapotlétük gyanánt sem közölhetjük. Lapunk olvasó közönsége is némi figyelmet érdemelne, — úgy hisszük rászolgáltunk, jobban mint a collegánk.

X. Y. Zombor. Ön azt állítja, hogy a szövetekek és solamen vezetett cédhoz és a tapasztalat is bizonyítja, hogy a kereskedelmet és ipart nem szolgálja. Ugyan kérem, ne bolondozzon. Hát nem fél hogy az Arcusarnok szép auslagjába kiteszik a fotografáljat ezzel a felirással: ime egy kétkedő, — aki nem hiszi, hogy mi az ipart és kereskedelmet szolgáljuk!

Euridikus. Kérjük, hagyja abba a verselést, nem látja, hogy a doktorok elmeegógyintézetet kérnek már Zombornak.

Sz. T. Apatin. Állításai az automobil közlekedésről moribon tövösek. Ön kötsége vonja, hogy gépkocsik mai szerkezetükben a kívánt szolgálata s ezára nem valók. Ön téved. Hisz külföldön ez gyakorlatlan van, — ha tetszik rajzban is bemutatjuk — s hozzá veszedelmesebb uton mint az apatin—zombori vonal.

Léghajó Oboese. Hogy írhat Ön nekünk Óboeséről a léghajóról, mikor azt nem is látták ott. Jöveire jobb hírt kértünk.

P. K. Zombor. Illető szabad közműves-e? Nem tudjuk. Figyelje meg. Ha jobb mutató újával bal fülezimpáját huzogatja, akkor gyanus; ha karonfogást fog és jó szívtart kör, már valószínű; de ha pénzét kér tőled, soha vissz a nem fizetésre, — akkor biztosan az, mert jótékonyagot gyakorol — de általad. Tehát tessék figyelni.

Brod környékén

50 hold területű

föld, szép lakóházzal és egyéb hozzá tartozó épület jutányos áron eladó.

Bővebbet **Weisz Lázárnál,**
Gomboson.

Dr. Lengyel F.-féle Nyírfa-balszam.

Már maga az a nedv, mely a nyírfa törzséből, ha abba fűrészt eszközölünk, kifolyik, emberemlékezet óta mint a legkitűnőbb széjpiltószert ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a fentlalt előírása szerint kémiai uton bal-

zammá készíljük, akkor lesz csak kitűnő hatása — Ha arczot vagy másbőr-helyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, míattal a bőr vakító fehére és finom lesz.

Ez a balszam elsimítja az arczon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arczszint ad; a bőrne fehérséget, finomságot és üdeséget kölcsönöz, a legtróvidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösséget, bőr átkákat és mindenféle bőrtisztálanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 fnt 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan a legenyhélb és legkezesosabb szappan a bőr részére, különleges preparál darabonként 60 kr.— Kapható minden nagyobb gyógyszerárban Főraktár Budapesten: **Tőök József** gyógyszerárban, Király utca 12. szám.

Fiatal özvegy

házevezetői állást

keres magányos úrnál helyben vagy vidéken.

Levelek ezimezendők: **HANGA A.**
Zombor, Ferencz-utca 46.

Orvosok figyelmébe!

Sulyos betegekhez

ajánkozik a vörös kereszt egyesület budapesti kórházának volt okleveles

ápolónője

Hubenay Emilia Zombor, zsinagóga-u. 93.
Elmegy vidékre is.

SCHOTTOLA ERNŐ

Magyar Általános Kötanyaggyára.

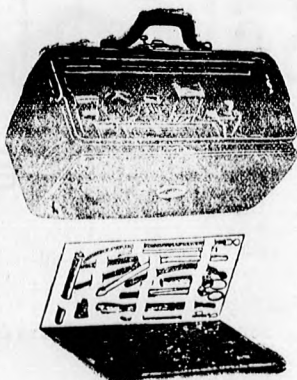
A rugyanta gyártás meghonosítója magyarországon

Budapest, VI., Révay utca 16. sz.

Szülész nőeknek legmegbízhatóbb bevásárlási forrás, az ujonnan 95000/1902 szám alatt belügyminiszteri rendelettel beszerzendő babatáskák és az azakhoz szükséges ellenőrzési és szülési jegyzőkönyvekben.

Továbbá az összes kötőszerek, irritátorok, ágytáblák, fecskendők, tejszivók, üvegek, gummicsovok, vízmentes gummilepedők stb.

Arjegyzék ingyen!

Eredeti SINGER VARRÓGÉPEK

családi használatra és minden ipari célra.

Egyszerű kezelés! — Nagy tartósság! — Magas szolgáltatási képesség!
Ingyenes tanfolyamok a divatos műhímzés minden technikájában.
Electromotorok varrógépüzemhez minden nagyságban.
Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

PARIS 1900 :
„GRAND PRIX“

TEMESVÁR 1891 :
ARANY ÉREME.
POZSONY 1890 :
EZÜST ÉREME.

Figyelmeztetés!

Eredeti Singer varrógépek csak a mi üzleteinkben kaphatók. Minden más varrógépüzlet által Singer

megjelöléssel áruba bocsátott gép, egyik elavult rendszerű gépünk utánzata, amely újabb rendszerű családi varrógépeinket szerkezet, szolgáltatási képesség és tartósság tekintetében utól nem éri!

SZEGED, Feketesas-utca 17.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X A szöntai úton elfekvő 181, X
X 181/a és 181/b számú X
X **uj házak** X
X szabad, kézből eladó, esetleg X
X folyó évi május hó 1-től bérbe X
X adandók. X
X özv. Kukula Antalné. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Az életben sohasem kínálkozik többé az al kalom, hogy csak 2 frt 96 krért díszes áru-kollek ciót kaphatni:

12 darab 2 frt 96 kr.

1 pontosan járó nickel horgony-remontoir- zsebóra, 3 évi jótállással. 1 valódi goldin páncélláncz, vagy nickel, 3 drb valódi goldin-gyűrű leg-újabb formában. Simmili-brillánszal, 2 igen finom goldin-nyakkendő-tű, 2 valódi goldin-fülbevaló legújabb formában 1 tok a horgony-órához, 1 goldin-nyakék párizsi mintában, 1 goldin- vagy nickel-fürgelék. Nem tetsző visszavételük, vagy az összegz visszaadatik, azért minden kockázata- tás kizárva. Hasonló hirdetések utánzások. Mind ezen 12 díszes ék- szerdarab a horgony-remontoir órá- val együtt csak 2 frt 96 krba kerül. Rendelhető készpénz-fizetés mellett a következő czimnél:

KAPELLNER & HOLZER

Uhren u. Goldwaaren-Fabrik-Niederlage en gros
KRAKAU, Dietelsgasse 68, (Oesterreich).
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

**●● Igen fontos ●●
gyomor bajosoknak.**

Étvágytalanság, gyomor bajok-rosszullét, fejfájások rossz emésztés kö-vetkeztében, gyomorgyengeség, emésztési za- varok stb. — Azonnal eltávolítják az ismeretes **Brady-féle mariaczelli gyomorceppek**. Minden gyógyszerárban kap- ható. Sok ezer köszönet- és elismerőlevelek : Ara egy üvegnek használati utasítással 80 fill., duplaüveg 1 k. 40 fill.

Ahol nem kapható, küldi a központi raktár : Carl Brady, Apotheke, „zum König von Ungarn,“ Wien I. Fleischmarkt 1, 6 kis üveget 5 koronával, 3 nagy üveget 4 kor. 50 fill.
Hamisításoktól óvakodjunk, a valódi Ma-riaczelli gyomorceppek védjegy és aláírással **Carl Brady** vannak ellátva.

Arra figyelni, hogy a régi hírneves valódi Brady-féle mariaczelli gyomorceppek üvege 80 fill., duplaüvege 1 k. 40 fillérbe kerül, a nem valódiak pedig, utánzottak és haszonta- nok olcsóbb áron 70 filléle árusítatnak.

Első zombori gépgyár javítóműhely és öntöde

Molitor A. utóda **Kogler Károly** gyakorló gépész-mérnök

NAGY RAKTÁR TECHNIKAI CZIKKEKBEN.

Nagy vála-zték varrógépek és varrógéprészek : gyűrűhajó, hossz- hajó, kerék hajó stb. Varrógépekből csakis elsőrendű gyártmányokat, 10 évi jótállás mellett, tartok raktáron.

●● Nagy raktár közgazdasági gépekben. ●●
Tizedmérlegek, háztartási gépek, daralók stb.

Javitó-műhely gőzerővel közgazdasági gépek, varrógépek, kutak, gőzgépek, tizedmérlegek stb. stb. javítására.

Nagy épületlakatosműhely, ércöntöde; elvállaltatik házi- sürgönyök, villamos világítás, vízvezeték, acetylen-világi- tás berendezése.

Költségvetés, terv és felvilágosítás készségesen adatik.

Fernolendit

cipőfénymáz legjobb fénymáz a viágon és kenőcs világos cipőknek a legszebb fény adják és a bőrt tartóssa teszik. Régi vagy foltos sárga vagy barna bőrből való cipő „Lyosin“ (pompafénymáz) egész uj szint kapnak.
Allapított 1832. Gyáriraktár BÉCS I, Schulerstrasse 21.
Mindenhol kapható.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Schicht-Szappan

jegy-e:

szarvas

kules

Legjobb, legkiadósabb, és ezért legolcsóbb szappan. Ment minden ártalmas vegyülettől.

Mindenütt kapható!

Vásárlásnál arra ügyelni, hogy minden darab szappan a „Schicht“ nevet és fenti védjegyek egyikét viselje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.